

Kur'ân Deryasından İncelikler (2)

Ömer Faruk

21 Tem, 2020

<https://ilimvecihat.com>

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِهِ
وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ

3)

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا

“Dedik ki: “Ey Adem! Sen ve eşin (Havva) cennette oturun/ikamet edin. Ve ondan (cennet yiyeceklerinden) dilediğiniz yerde bol bol yiyin.” (Bakara sûresi, 35. ayet)

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا

“Hani bir vakit (İsrailoğullarına) demiştik ki: “Şu şehre (Kudüs’e) girin de ondan (orada bulunan yiyeceklerden) dilediğiniz yerde bol bol yiyin.” (Bakara sûresi, 58. ayet)

İlk ayette **“bol bol”** diye tercüme ettiğimiz رَغَدًا kelimesi, **“dilediğiniz yerde”** diye tercüme ettiğimiz حَيْثُ شِئْتُمْ ifadesinin önüne alınmış, ancak Musa (aleyhisselam) ve İsrailoğulları kıssasının anlatıldığı diğer ayette ise رَغَدًا kelimesi sonra getirilmiştir. Çünkü ilk ayette cennetten, diğer ayette ise dünyadaki bir bölgeden söz edilmektedir. Cennetin bolluğu ve genişliği dünyanın bolluk ve genişliğinden çok önde olduğu, bu ikisi asla eşit ve aynı konumda olmadığı için ilk ayette öne getirilmiştir.

4) Kur’ân’da ne kadar **“sana sorarlar”** denilmiştirse sorunun cevabının en başında **“قُلْ (de ki)”** ifadesi gelmiştir. Örneğin: **“Sana hilallerden sorarlar, de ki...”**, **“Sana içki ve kumardan sorarlar, de ki...”**, **“Sana yetimlerden sorarlar, deki...”** gibi. Ancak Bakara sûresi, 186. ayette ise Allah Teâlâ: **“Kullarım sana benden sordukları zaman”** dedikten sonra **“قُلْ”** ifadesini kullanmadan: **“şüphesiz ki ben yakınım, bana dua ettiği zaman dua edenin duasına icabet ederim.”** demiştir! Burada şuna işaret vardır; Duada Allah Teâlâ ile kulları arasında hiçbir aracı yoktur. O, kullarına arada hiçbir vasıtaya ihtiyaç duyulmayacak kadar yakındır. Kul Rabbine dua ettiği zaman direk O’ndan istemeli, araya hiçbir vasıta koymamalıdır, velev ki bu vasıta Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bile olsa!

5)

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ

فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ

(Müşriklere) de ki: “Allah’tan başka (size fayda vereceğini ve sizden zararı kaldıracığını) iddia ettiklerinize dua edin (onlardan isteyin!) Onlar ne göklerde ne de yerde zerre ağırlığınca bir şeye sahip değildirler. Onların buralarda (göklerde ve yerde) hiçbir ortaklığı yoktur. O’nun (Allah’ın) onlardan hiçbir yardımcısı yoktur. Onun katında şefaath ancak izin verdiği kimseye fayda verir.” (Sebe’ sûresi, 22-23. ayet)

Bu ayetler, dua şirki ağacını köklerinden sökmekte, Allah’tan başkalarına dua edenlerin tutundukları bütün temel gerekçeleri iptal etmektedir.

Şöyle ki; Allah Teâlâ’dan başkasına dua eden biri dua ettiği kimsede veya şeyde şu 4 vasıftan birinin bulunduğu inandığı için dua eder, eğer bunlardan biri yok ise icabet etmede/fayda vermede bir etkisi olmayacağı için dua etmez. Çünkü bu halde Allah’tan başkasına ibadet sarf etmenin, ona dua etmenin batıl ve sapıklık olduğu apaçıktır:

1) Kendisinden istediği şeye malik (sahip) olması. Allah Teâlâ bunu: **“Onlar ne göklerde ne de yerde zerre ağırlığınca bir şeye sahip değildirler”** diye haber vererek nefyetmiştir.

2) Malik değilse de malik olana (Allah’a) ortak olması. Bunu: **“Onların buralarda (göklerde ve yerde) hiçbir ortaklığı yoktur”** diyerek reddetmiştir.

3) Ortak değilse de O’na yardımcı olması. Bunu ise: **“O’nun (Allah’ın) onlardan hiçbir yardımcısı yoktur”** sözüyle kabul etmemiştir.

4) Yardımcı değilse de O’nun katında şefaath eden olması (aracılık etmesi.) Bunu da: **“O’nun katında şefaath ancak izin verdiği kimseye fayda verir”** diyerek inkar etmiştir.

Ve’l-hamdu lillâhi Rabbi’l-âlemîn.